

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **X**, zastoupen JUDr. Janem Luhanem, advokátem se sídlem Masarykova 1250/50, Lysá nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soud v Ostravě ze dne 30. 5. 2019, č. j. 62 Az 7/2018 - 77,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soud v Ostravě ze dne 30. 5. 2019, č. j. 62 Az 7/2018 - 77, **se zrušuje.**
- II.** Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-214/ZA-ZA11-ZA16-2016, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti částku 12 342 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Jana Luhana, advokáta, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-214/ZA-ZA11-ZA16-2016, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“). Žalobce požádal o mezinárodní ochranu pro obavu z pronásledování z důvodu jeho náboženského vyznání. Je příslušníkem státem neregistrované Církve Boha všemohoucího (*Církev Quannengshen*). Křesťané jsou přitom v Číně zastrášováni, pronásledováni a zadržováni.

II.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeném rozsudkem zamítl. Konstatoval, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů nebo nesrozumitelnost. Je řádně odůvodněno a založeno na dostatečném množství relevantních podkladů. Žalovaný vypořádal rovněž žalobcem navrhované důkazy. Jím učiněná skutková zjištění odpovídají obsahu správního spisu a jsou správná. Krajský soud zdůraznil, že azyl není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoliv surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Je aplikovatelný pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů tak, aby byla chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené. Ve shodě s žalovaným krajský soud považoval za nedůvěryhodné, že žalobce přicestoval na území ČR za pomoci uvedení řady nepravdivých údajů a doložení padělaných dokumentů, které uváděl pouze ve vztahu k zastupitelskému úřadu ČR, což navíc přiznal až po konfrontaci ze strany žalovaného. O mezinárodní ochranu pak nepožádal bezprostředně na letišti po přiletu do ČR, ale se zpožděním v Zastávce u Brna. Byl mu navíc bez problémů vydán pas a vycestoval přes vysoce strážené mezinárodní letiště v Pekingu; orgány země původu tak měly spoustu času a možností jej v případě zájmu zadržet. Dále souhlasil s tím, že nelze vyloučit příslušnost žalobce k Církvi Boha všemohoucího. Nepochybně však z tohoto důvodu nebyl nikdy vystaven pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Nikdo mu nebránil ve vyznávání víry, nedošlo ani k ohrožení jeho zdraví, života, osobní svobody či jiných lidských práv. Maximálně byl nucen měnit bydliště, a to většinou jen v rámci regionu. Na základě zjištěných skutečností nelze mít ani za přiměřeně pravděpodobné, že by k pronásledování žalobce došlo po návratu do země původu. Krajský soud přisvědčil také závěru, že nebyly naplněny podmínky udělení doplňkové ochrany dle §14a zákona o azylu. Sám žalobce se nikdy nestal terčem jakéhokoliv azylově relevantního jednání ze strany čínských orgánů a není trestně stíhán. K řešení své tvrzené situace s policií mohl využít možnosti vnitřního přesídlení. Vydání pasu a bezproblémové vycestování pak svědčí o naprostém nezájmu čínských orgánů o jeho osobu. Obavy ze zatčení po návratu do země původu jsou nepodložené a spekulativní. Nelze dovodit, že by žalobce mohl být postižen za podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR, neboť se nevrátil do země původu ve stanovené lhůtě a případ byl medializován, což navíc iniciovali samotní žadatelé o mezinárodní ochranu. Krajský soud rovněž neshledal důvod provést jako důkazy rozhodnutí žalovaného, v nichž žádostem jiných čínských křesťanů o mezinárodní ochranu vyhověl. Posouzení udělení mezinárodní ochrany je vždy založeno na konkrétních skutkových okolnostech a je striktně individuální.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Kasační stížnost považuje za přípustnou, jelikož žalovaný ani krajský soud nerespektovali ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu k posouzení věrohodnosti stěžovatele, nesprávně aplikovali test přiměřené pravděpodobnosti a nerespektovali zásadu „v pochybnostech ve prospěch žadatele“. Kasační stížnost současně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť rozhodovací praxe žalovaného, jakož i krajských soudů u velmi podobných azylových příběhů je roztržštěná.

[4] Dle stěžovatele krajský soud posoudil nesprávně, zda byl dán důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Žalovaný i krajský soud pominuli, že jednání čínské policie svědčí o pronásledování stěžovatele, resp. bylo způsobitelné vyvolat odůvodněný strach z pronásledování. Není naopak rozhodující, zda stěžovatel byl zatčen v souvislosti s proječováním své víry. Posouzení obav z pronásledování totiž nelze

pokračování

činit pouze na základě vlastních zkušeností žadatele, relevantní je rovněž posouzení situace u osob v podobném postavení. Závěr o možnosti vnitřního přesídlení pak nemá oporu ve zprávách o situaci v zemi původu. Z těch naopak vyplývá, že k pronásledování z náboženských důvodů dochází na území celé Číny. Žalovaný ani krajský soud si rovněž neopatřili žádné relevantní informace k posouzení otázky bezpečnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl do Číny. Zprávu Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 17. 6. 2015, která potvrzuje možné problémy těchto neúspěšných žadatelů při jejich návratu, žalovaný mezi podklady rozhodnutí nezařadil z důvodu zastaralosti. Aktuálnější podklad si však neobstaral. Krajský soud rovněž pochybil tím, že neprovedl jako důkaz rozhodnutí žalovaného v obdobných azylových věcech. Tato rozhodnutí přitom vypovídají o tom, že žalovaný ve skutkově obdobných případech rozhoduje odlišně, ačkoliv rozhodnutí jsou postavena na stejné argumentaci. Dle stěžovatele nelze dovozovat jeho nevěrohodnost na základě toho, že uvedl nepravdivé informace při podání žádosti o vízum, o čemž sám neinformoval správní orgány ČR. Stěžovatel předložil nepravé dokumenty za účelem zvýšení šance na získání víza. Z hlediska posouzení důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu ovšem tyto dokumenty nemají význam. Stejně tak není rozhodné, že o azyl nepožádal ihned po příletu do ČR. Přijímací středisko na letišti je určeno pro žadatele, kteří nemají platné cestovní doklady či pobytové oprávnění, což nebyl případ stěžovatele. Krom toho byly informační tabule UNHCR na letišti instalovány až v lednu 2017. Stěžovatel rovněž hojně odkazoval na Zprávu veřejné ochránkyně práv o šetření z vlastní iniciativy ve věci neudělení mezinárodní ochrany ze dne 31. 10. 2018, č. j. KVOP-46235/2018 (dále též „zpráva VOP“).

[5] S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

IV.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na správní spis, své rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Uvádí, že vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a závěry řádně zdůvodnil. Tvrzený zájem policie o osobu stěžovatele považuje za nadhodnocený. Nenasvědčuje mu ani způsob, jakým stěžovatel ze země původu vycestoval. Zpráva VOP pak nepředstavuje konečné stanovisko a neobsahuje skutková zjištění týkající se přímo stěžovatele. Zdůrazňuje, že působnost veřejného ochránce práv nedopadá na soudy. Krajský soud se zabýval všemi námitkami, jeho rozsudek je srozumitelný a dostatečně odůvodněný. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítl, případně zamítl pro nedůvodnost.

V.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Vzhledem k tomu, že se v projednávané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. nejdříve otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační

stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Kasační stížnost tedy může být přijatelná mimo jiné v případě zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Tak tomu je i v právě projednávané věci, neboť, jak bude rozebráno níže, posouzení nedůvěryhodnosti stěžovatele a odůvodněnosti jeho strachu z pronásledování z důvodu náboženství trpělo takovými zásadními pochybeními.

[10] Nejvyšší správní soud poté přistoupil k hodnocení rozsudku krajského soudu z hlediska vytykaných procesních pochybení. Přestože je z rozsudku zřejmé, jakými úvahami se krajský soud řídil a jak vypořádal jednotlivé žalobní námítky, nelze se ztotožnit se způsobem, jakým se vypořádal s důkazními návrhy požadujícími provedení důkazů v podobě označených rozhodnutí žalovaného, jimiž žadatelům ze skupiny tzv. čínských křesťanů vyhověl. Krajský soud odkázal na rozhodnutí žalovaného a konstatoval, že stav věci byl zjištěn bez důvodných pochybností a každá žádost o mezinárodní ochranu musí být posuzována striktně individuálně na základě konkrétních skutkových okolností. Stěžovatel ovšem již v řízení před krajským soudem upozorňoval na praxi, že zamítavá i vyhovující rozhodnutí žalovaného jsou přijímána na shodné právní i skutkové bázi a že dokonce i odůvodnění obou typů rozhodnutí jsou podobná. Nejvyšší správní soud připomíná, že jednou ze základních povinností správního orgánu vyjádřenou v § 2 odst. 4 správního řádu je dbát toho, *aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly*. Zдали se žalovaný dopustil nepřipustné svévole, mohl krajský soud posoudit právě z pozitivních rozhodnutí žalovaného, která byla navrhována k důkazu. Tyto důkazy tedy byly potřebné pro komplexní posouzení příslušného žalobního bodu týkajícího se svévolných rozdílů v rozhodování žalovaného a krajský soud je neměl odmítnout pouze s poukazem na individuální posuzování každé žádosti o mezinárodní ochranu.

[11] Svým odmítnutím provést tyto důkazy se tak krajský soud dopustil jiné vady řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť porušil povinnost přesvědčivě odůvodnit, proč se je rozhodl neprovést. Tato povinnost byla rozebrána např. v nálezu ze dne 8. 7. 1999, sp. zn. III. ÚS 87/99: „*[Z]ákonem předepsanému postupu v úsilí o právo (zásadám spravedlivého procesu), vyplývajícím z Listiny (čl. 36 odst. 1) nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem v řízení před obecným soudem musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen ke provedeným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny) a ke věci samé, ale také označit (navrhnout) důkazy, jejichž provedení pro zjištění (prokázání) svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených návrzích (včetně návrhů důkazních) rozhodnout, ale také - pokud jim nevyhoví - ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval a právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl (§ 157 odst. 2 o. s. ř.); jestliže tak obecný soud neučiní, zatíží tak svoje rozhodnutí nejen vadami, spočívajícími v porušení obecných procesních principů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami, vyjádřenými v hlavě páté (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2) Listiny.*“ (srov. též rozsudek ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 125/2019 - 61).

[12] Odkazoval-li pak stěžovatel pro podporu řady svých závěrů na zprávu VOP, nejedná se o nepřipustnou argumentaci, jak dovozuje žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti. Obecně se lze ztotožnit se žalovaným, že působnost veřejného ochránce práv se nevztahuje na soudy, a to s odkazem na § 1 odst. 9 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, dle něž se působnost ochránce nevztahuje mimo jiné na soudy, s výjimkou správy státního zastupitelství a státní správy soudů. Žalovaný má tedy pravdu, že veřejný ochránce práv nemůže ve vztahu k rozhodovací činnosti soudů uplatňovat svou

pokračování

působnost. To však nic nemění na tom, že Nejvyšší správní soud může zprávy a stanoviska veřejného ochránce práv zohlednit, což činí zcela běžně (viz např. rozsudky ze dne 23. 1. 2008, č. j. 2 Afs 107/2007 - 168, č. 1545/2008 Sb. NSS, ze dne 30. 11. 2015, č. j. 6 As 213/2015 - 14, č. 3371/2016 Sb. NSS, bod 10, a další). Nejvyšší správní soud ovšem není závěry těchto zpráv nijak vázán, stejně jako není vázán např. závěry zpráv Ministerstva vnitra Velké Británie, které jsou součástí správního spisu.

[13] K hmotněprávnímu posouzení věci stěžovatel v první řadě namítal, že u něj byl dán odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Uváděl, že se důvodně obával vlastního zatčení, když byl opakovaně hledán a pronásledován policií, a to i z důvodu výroby flash disků s náboženským obsahem. Po vraždě v květnu 2014, z níž byli obviněni příslušníci Církve Boha všemohoucího, musel opakovaně střídat místa pobytu, nemohl někdy vůbec vycházet z bytu a i v bytě se musel chovat nenápadně. Konkrétně pak zmiňoval událost z března 2015, kdy do bytu, ve kterém se podílel na výrobě flash disků, přijela policie. Zatímco stěžovatel z bytu včas odešel a přijíždějící policii minul na ulici, dva jeho spolupracovníky policie ten den zadržela a zabavila počítačové vybavení. To ho vedlo k tomu, že se začal schovávat u spoluvěřících. Další událost nastala v listopadu 2015, kdy měla policie díky odposlouchávání jeho mobilního telefonu dorazit na místo náboženského setkání, jehož se zúčastnil. On sice odešel dříve, než dorazila, avšak policie se na něj měla následně vyptávat spoluvěřících. Policie ho i po této události měla hledat, kvůli čemuž se musel nadále schovávat. Zadržen nikdy nebyl.

[14] V posuzované věci byl tedy správní orgán povinen posoudit, zda jednotlivé události dosahují intenzity pronásledování požadované § 2 odst. 4 zákona o azylu, respektive čl. 9 odst. 1 směrnice Rady 2004/83/ES, tzv. kvalifikační směrnice. Rovněž měl posoudit, zda souhrn těchto událostí není *pronásledováním na kumulativním základě* (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98). Přitom měl stále třeba brát na zřetel, jak Nejvyšší správní soud zdůraznil v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, vydaném rovněž ve věci azylové žádosti čínského státního příslušníka křesťanského vyznání, že: „*Posuzování odůvodněných obav z pronásledování má prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl.*“ V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany se tedy zkoumá rovněž možnost budoucího pronásledování, a to optikou standardu přiměřené pravděpodobnosti – rovněž ve vazbě na jednotlivé události uvedené žadatelem. Zmíněný standard přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování ostatně konkretizoval již krajský soud v bodě 26 odůvodnění jeho rozsudku.

[15] Stěžovatel k této otázce namítl, že ke shledání odůvodněného strachu z pronásledování není nutné, aby byl již on sám v minulosti vystaven konkrétním aktům pronásledování; dostačuje, pokud by bylo prokázáno, že mu pronásledování hrozilo z důvodu členství v Církvi Boha všemohoucího. S tímto východiskem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[16] Nejvyšší správní soud v podrobnostech k odůvodnění této otázky odkazuje na nedávné rozsudky zdejšího soudu (již uvedený rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77 a dále rozsudek ze dne 18. 9. 2019, č. j. 2 Azs 401/2018 - 64). Toto odůvodnění lze plně vztáhnout také na nyní projednávanou věc, neboť i zde postupoval žalovaný obdobným způsobem a také okolnosti věci byly v nyní projednávané věci obdobné. Žalovaný se ani v nyní projednávané věci nevypořádal s otázkou, zda sama příslušnost k Církvi Boha všemohoucího nezakládá odůvodněné obavy z pronásledování, přičemž krajský soud tento postup aproboval. Žalovaný mohl konstatovat, že tomu tak není, nebo mohl dospět k závěru, že stěžovatel je nedůvěryhodný v samotné otázce své příslušnosti k této církvi. Nechal ji však otevřenou, neboť na str. 21 napadeného rozhodnutí

konstatoval, že „nelze zcela vyloučit, že výše jmenovaný je příslušníkem Církve Boha všemohoucího, neboť jeho výpovědi stran uvedené církve alespoň v základních obrysech odpovídají informacím, které by řadový příslušník církve i s ohledem na jeho vzdělání, věk a sociální původ mohl mít.“ Za této situace se však žalovaný nemohl zastavit u názoru, že samotný stěžovatel nebyl v minulosti vystaven aktům, které by bylo možno kvalifikovat jako pronásledování, ale měl se podrobně zabývat otázkou, zda mu takové ústrky nehrozí právě z důvodu samotného jeho členství v Církvi Boha všemohoucího. Nejvyšší správní soud k tomu v bodě 41 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77 konstatoval, že se žalovaný „měl nejprve jednoznačně vyjádřit ke otázce, zda stěžovatele pokládá za příslušníka Církve Boha všemohoucího. Poté se neměl zastavit ve svých úvahách pouze na jednoduchém závěru, že stěžovatel sám v minulosti nebyl vystaven konkrétnímu aktu pronásledování, nýbrž měl zvážit i možnost, zda již z důvodu svého členství v této církvi nebylo ‘přiměřeně pravděpodobné’, že takovému pronásledování vystaven bude. Samotná skutečnost, že by se takovému pronásledování mohl člen této církve vyhnout tím, že se mu pomocí tajných obřadů podaří příslušnost k církvi utajit před státními orgány země původu, pak pohledem judikatury SD EU nedostačuje ke závěru, že oprávněný strach z pronásledování neměl.“ Je rovněž nutné, aby vzal žalovaný v úvahu, zda stěžovateli nehrozí vyšší nebezpečí pronásledování než řadovému členovi Církve Boha všemohoucího, z důvodu výroby flash disků s náboženským obsahem.

[17] Stěžovatel dále nesouhlasil s tím, že mohl svou situaci řešit přestěhováním v rámci Číny. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že „žadatel rozhodně mohl k řešení své situace s policií využít možnosti přesídlit se do jiné oblasti či provincie v rámci Číny. Tento závěr správního orgánu podporuje zejména výše zmíněná skutečnost, že veškeré pátrání policie po jmenovaném se dle jeho tvrzení vztahovalo pouze na území jednoho města.“ Krajský soud závěr žalovaného doslovně převzal.

[18] Nejvyšší správní soud uvedenou úvahu považuje za zkratkovitou ze stejných důvodů, které byly uvedeny v již citovaném rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77: „[s]vou výše citovanou úvahou, byť velmi nekonkrétní, o možnosti vnitřního přesídlení stěžovatele, jako by žalovaný implicitně přijal výchozí předpoklad aplikace § 2 odst. 7 zákona o azylu, tedy že ‘se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má’. To je však v rozporu s celým zbytkem odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný vycházel z toho, že stěžovatel žádné obavy z pronásledování nebo vážné újmy v místě svého bydliště neměl. V citované pasáži naopak implicitně připouští, že takové obavy měl, ale mohl se jim vyhnout právě vnitřním přesídlením. Tento logický rozpor žalovaný nijak nevysvětlil. Nijak nevysvětlil ani to, ve kterých provinciích by hrozba trestního stíhání byla menší než ve stěžovatelově domovské provincii, a z čeho dovodil, že by tato hrozba byla v různých provinciích různá (...).“ Citované závěry jsou beze zbytku přenositelné i na nyní projednávaný případ.

[19] Dalšími námitkami stěžovatel brojil proti posouzení své věrohodnosti. Žalovaný i krajský soud dovozovali jeho nevěrohodnost zejména z toho, že v žádosti o turistické vízum do ČR uvedl nepravdivé informace a předložil padělané, resp. nepravdivé dokumenty, a to vůči českému zastupitelskému úřadu v Pekingu. O nepravdivých skutečnostech informoval až poté, co byl ze strany žalovaného konfrontován s kopií žádosti o udělení víza obsahující informace rozdílné od těch, které poskytl v řízení o mezinárodní ochraně. Podle žalovaného takový postoj „značně snižuje jeho věrohodnost i ve vztahu k jeho dalším tvrzením stran skutečných důvodů odchodu z vlasti, příchodu do ČR a požádání zde o mezinárodní ochranu.“ Takovou úvahu je třeba odmítnout. Lze přitom znovu odkázat na rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, konkrétně body 44 a 45, kde zdejší soud uvedl: „Nevěrohodnost stěžovatele by bylo možno založit na otázce jeho deklarované příslušnosti k církvi či na okolnostech údajných incidentů, které údajně vedly k jeho odchodu ze země původu (...). Z ničeho však nepochybně, že by jej bylo možno označit za nevěrohodného pouze na základě uvádění nepravdivých skutečností v souvislosti se snahou vycestovat ze země původu. Takový závěr by bylo možno postavit leda na značně zkratkovité úvaze, že kdo lže jednou, lže vždycky. Taková úvaha však zcela odhlíží od kontextu prvního uvádění nepravdivých údajů. Stěžovateli je totiž možno přitakat, že je pochopitelné, pokud v žádosti o vízum neuváděl takové údaje, které by vedly k jejímu zamítnutí, a tedy k nevycestování ze země původu. Je i pochopitelné, že stejně

pokračování

postupoval, dokud nebyl fakticky i právně na území ČR. Jeho nevěrohodnost tedy nelze založit ani jen na tom, že nepravdivé údaje obsažené v žádosti o turistické vízum zopakoval i při přeletu do Prahy. Jeho nevěrohodnost by bylo možno založit teprve na tom, pokud by si navzájem odporovala jeho vyjádření v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebo by byla v rozporu se skutečnostmi o zemi původu zjištěnými v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany.“

[20] Dle stěžovatele mu rovněž nemůže být přičítáno k tíži, že o mezinárodní ochranu požádal až v Zastávce u Brna, nikoliv bezprostředně po svém přeletu na letišti. Jedná se o další skutečnost, z níž žalovaný i krajský soud dovozují nevěrohodnost stěžovatele. I v tomto ohledu je třeba dát stěžovateli za pravdu. Nevěrohodnost žadatele nelze založit na tom, že mu trvalo několik dní, než docestoval z Prahy do zařízení žalovaného v Zastávce u Brna. V bodě 46 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77 k tomu zdejší soud uvedl: „*Časová prodleva mezi vstupem na území ČR a podáním žádosti o azyl může být jistě indicií pro zjištění, zda cizinec ve skutečnosti nepřicestoval z azylově irrelevantních důvodů a o mezinárodní ochranu nepožádal až v situaci, kdy v ní vidí poslední možnost pro legalizaci svého pobytu. Plyne to např. z právní věty rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81: Přestože stěžovatel zřejmě byl v zemi původu pronásledován z azylově relevantních důvodů, nemohl mu být azyl udělen za situace, kdy o azyl požádal až po čtyřech letech nelegálního pobytu v České republice, nadto z důvodů odlišných, které jej z ochrany formou azylu diskvalifikovaly (zde brozícího správního vyboštění). O azyl je totiž nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. I z citované právní věty je však zřejmé, že vliv na důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu zde měla prodleva v řádu let (ostatně ani taková prodleva sama o sobě udělení mezinárodní ochrany nevylučuje), zatímco v nyní posuzovaném případě uplynulo mezi stěžovatelovým přeletem do ČR a podáním žádosti o mezinárodní ochranu pouze šest dnů, což nelze hodnotit jako nepřiměřené prodloužení.“* V projednávané věci podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 27. 2. 2019, přičemž do České republiky přicestoval dne 23. 2. 2019. Jednalo se tedy o prodlevu v délce čtyř dnů, což v souladu s uvedenou judikaturou není možné hodnotit jako nepřiměřeně dlouhé prodloužení. Není tak možné z uvedené skutečnosti dovozovat nevěrohodnost stěžovatele.

[21] Stěžovatel nesouhlasil ani s posouzením důvodů neudělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Uvádí, že si krajský soud ani žalovaný neopatřili žádné relevantní informace týkající se bezpečnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl do Číny. Krajský soud, ač měl tuto pravomoc, pak dokazování žalovaného nedoplnil. Součástí spisu stěžovatele přitom původně bylo vyjádření Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 17. 6. 2015, žalovaný je však nezařadil mezi podklady rozhodnutí z důvodu zastaralosti této zprávy.

[22] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že ze správního spisu neplyne, že by žalovaný shromáždil jakékoli podklady, jež by se zabývaly postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Číny. Žalovaný opřel závěr, že stěžovateli nehrozí žádné azylově relevantní nebezpečí v případě jeho návratu do Číny o velmi prosté vyhodnocení následujících skutečností: stěžovateli byl bez problémů vydán cestovní pas; stěžovatel stejně bezproblémově vycestoval; čínské orgány jej mohly opakovaně zatknout již před jeho odjezdem; čínské orgány mohly požádat české orgány o jeho vydání; a neexistují žádné důkazy o špatném zacházení s neúspěšnými žadateli o mezinárodní ochranu po jejich návratu do Číny. Proto žalovaný „*považuje vyjádření žadatele za čistě účelové, protože z jím shromážděných informací rozhodně nelze dovodit, že by žadatel byl po svém návratu do vlasti zadržěn, jak tvrdí, a postížen za podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR z náboženských důvodů.“* Ani ze samotného rozhodnutí, ani z obsahu správního spisu však není patrné, co žalovaný míní oněmi „*jím shromážděnými informacemi*“, neboť zde není odkaz na žádný konkrétní podklad, který by se zabýval postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Číny, tím méně pak postavením žadatelů žádajících tak z důvodu náboženského pronásledování. Za této situace je nutno konstatovat, že závěr žalovaného není opřen o žádná skutková zjištění, je pouhým nepodloženým názorem

a nemůže být aprobován (srov. bod 54 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77). Jelikož krajský soud více méně bez dalšího převzal argumentaci žalovaného, aniž by sám odůvodnění napadeného rozsudku relevantně rozvedl (krom rekapitulace již uvedených skutečností), je i tato kasační námitka důvodná.

[23] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud zatížil svůj rozsudek jednak vadou řízení spočívající v neprovedení navrhovaných důkazů (resp. v nepřesvědčivém zdůvodnění jejich neprovedení) a jednak nesprávným posouzením právních otázek důsledků stěžovatelovy tvrzené příslušnosti k Církvě Boha všemohoucího, a to především otázky *prospektivnosti* a individuálnosti posouzení odůvodněnosti jeho strachu z pronásledování z důvodu víry. Rozhodnutí žalovaného pak bylo stíženo jednak stejně nesprávným posouzením právních otázek výkladu § 12 písm. b) zákona o azylu, a taktéž nepřezkoumatelností plynoucí z toho, že žalovaný dospěl k závěru o stěžovatelově nevěrohodnosti pouze na základě tvrzení, která byla irelevantní (uvádění nepravdivých údajů v žádosti o turistické vízum či nepožádání o mezinárodní ochranu po příjezdu na letišti). Dostatečně podložená není ani úvaha žalovaného o hrozbě vážné újmy po případném návratu stěžovatele do země původu. I pro tyto vady měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

[24] Z výše uvedených důvodů soud rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil.

[25] Jelikož již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], soud zrušil i rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Žalovaný je v dalším řízení vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[26] Protože Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a zároveň zrušil i rozhodnutí žalovaného, rozhodl také o náhradě nákladů řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel měl ve věci úspěch, náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení proti žalovanému, který úspěch neměl.

[27] Náklady řízení o žalobě sestávají z náhrady nákladů zastoupení za dva úkony zástupce stěžovatele: 1) převzetí a příprava zastoupení a 2) podání žaloby. Za tyto úkony [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif ve spojení s § 35 odst. 2 s. ř. s.] náleží odměna ve výši 3 100 Kč za jeden úkon [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu], tj. 6 200 Kč. Stěžovatel má též právo na náhradu hotových výdajů jeho zástupce za tyto úkony ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna zástupce za řízení před krajským soudem činí 6 800 Kč.

[28] Náklady řízení o kasační stížnosti sestávají z náhrady nákladů zastoupení za jeden úkon zástupce stěžovatele, kterým je podání kasační stížnosti. Za tento úkon [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 3 100 Kč. Stěžovatel má též právo na náhradu hotových výdajů svého zástupce za úkon ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna a náhrada hotových výdajů zástupce za řízení před Nejvyšším správním soudem činí 3 400 Kč. Odměnu za převzetí věci a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) téže vyhlášky] soud zástupci stěžovatele nepřiznal, neboť ten zastupoval stěžovatele již v řízení před krajským soudem.

pokračování

[29] Zástupce stěžovatele v podání ze dne 21. 8. 2019 uvedl, že je plátcem DPH, příslušné osvědčení o registraci k DPH nepředložil. Nejvyšší správní soud nicméně toto tvrzení osvědčil ve veřejně přístupné databázi ekonomických subjektů. Odměnu zástupce stěžovatele je tedy třeba zvýšit o částku 2 142 Kč odpovídající DPH ve výši 21 %. Celkem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 12 342 Kč. Žalovaný je povinen uhradit stěžovateli uvedenou částku ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu